

YNENPAD 14 KM

rivier overstroomd raakten – zo snel mogelijk weer droog krijgen na het zakken van het water. Dit was een taak van de waardman.

8 De Waal

Het verhaal gaat dat de Waal is ontstaan doordat twee reuzen, broers, lang geleden in Zwitserland zijn begonnen met het graven van de Rijn. Honderd jaar later kwamen ze aan bij Lobith, waar ze ruzie kregen. De broers gingen ieder hun eigen weg. De jongere reus groef door aan de Rijn, de oudste schiep de Waal.

Van de 17de eeuw tot in de 20ste eeuw is gebruik gemaakt van een pont om de Waal over te steken tussen Waardenburg en Zaltbommel. In 1933 werd de brug feestelijk geopend waarbij onder andere het volgende werd gezegd: 'Dit grootsche bouwwerk maakt een einde aan de eeuwenoude scheiding tusschen Boven en beneden de Rivieren'. In 1996 werd de oude 'Bommelsebrug' vervangen door de huidige Tuibrug, de 'Martinus Nijhoffbrug'.

9 Kasteel Waardenburg

Dit middeleeuwse kasteel heeft een roemrucht verleden. Het is in 1265 gebouwd in opdracht van Rudolf de Cock.

De metersdikke muren hebben vele oorlogen en beleggingen weerstaan. Het kasteel is meerdere malen zwaar beschadigd en steeds hersteld. De huidige woontoren (donjon) en de traptoren stammen uit de eerste helft van de 15e eeuw. In de 80-jarige oorlog verwoestten de troepen van Willem van Oranje de zuidelijke helft van het kasteel omdat de toenmalige Spaansgezinde bewoonster, Catharina van Gelre, zich niet wilde overgeven. Dit gedeelte van het kasteel is nooit weer opgebouwd.

De torens en kerkers ademen nog de mystieke sfeer van de middeleeuwen. Er zijn meerdere legendes over beruchte bewoners en het zou er spoken. Het kasteel is helaas niet te bezoeken.

hier
vrouwen

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland in samenwerking met diverse particuliere eigenaren, vele vrijwilligers, de gemeente West Betuwe en andere partijen uit de streek. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vindt u ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Stichting Landschapsbeheer Gelderland: slgelderland.nl

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Rondwandeling gemarkeerd in twee richtingen met rode klompjes.
- U kunt de route verkorten tot 6, 9 of 10 km. Dit staat op de kaart aangegeven en is onderweg gemarkeerd.
- Het is mogelijk om sommige Klompenpaden te combineren. Eventuele overstap-punten zijn aangegeven op de kaart en ter plekke in het veld.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze brochure.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden-app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie & eindredactie	Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)
tekst	werkgroep Ynenpad en SLG
beeldmateriaal	Gelders Archief 1551-685, 1551-1699, Wim Weenink, Henk de Vries. Op de voorkant staat een prent van Huis Neerijnen, 1731.
opmaak	Designimals, Laura Hondshorst
met speciale dank aan	de klompenpadenwerkgroep Ynenpad en de particuliere grondeigenaren.

© Stichting Landschapsbeheer Gelderland
2023, 1^e druk. Alle rechten voorbehouden

Bij vragen of opmerkingen over dit pad kunt u contact opnemen met SLG via www.klompenpaden.nl.

NIET BESTEMD
VOOR VERKOOP

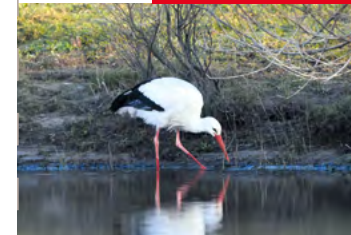
Dit Klompenpad is mede gefinancierd door Provincie Gelderland, gemeente West Betuwe en de Nationale Postcode Loterij.

Wandelen over oude
dijken, langs kastelen
en door uiterwaarden
in het prachtige
buitengebied van
Neerijnen en Opijnen

YNENPAD 14 KM

KLOMPENPADEN

YNENPAD 14 KM

1 Huis Neerijnen

Het huidige huis dateert van 1720, de geschiedenis gaat terug tot de 14e eeuw. Toen werd het huis Klingelenburg genoemd. In de 18e en 19e eeuw hebben meerdere ingrijpende verbouwingen plaats gevonden. Zeer fraai is de ingangspartij in rococo-trant bekleed door een wapenschild. Samen met kasteel Waardenburg vererfde het huis in de 19e eeuw op de familie Van Pallandt. In 1971 overleed de laatste freule Van Pallandt. Het landgoed met beide huizen is tegenwoordig in beheer bij de stichting Geldersch Landschap en Kasteelen. Tot 2019 heeft het huis Neerijnen dienst gedaan als gemeentehuis. De voormalige moestuin van huis Neerijnen wordt door vrijwilligers onderhouden en is het gehele jaar te bezoeken.

2 Het Huys te Opijnen

Aan de Slotstraat ligt de begraafplaats, aangelegd in 1956. Het heeft dezelfde grenzen als die van het Huys te Opijnen. In de 14e eeuw is het Huys gebouwd door een van de heren De Cocq. Het was een versterkt huis, ook wel slot genoemd. Het hoger gelegen slot was omgeven door een smalle buitengracht en een brede binnengracht. Meestal werd de ruimte tussen de twee grachten voorzien van palissaden. Het slot is rond 1740 gesloopt. Tot die tijd is het altijd bewoond geweest, zonder dat het ooit belegerd of afgebrand is. Een goede afbeelding van het slot is er jammer genoeg niet, behalve een schets op een kaart uit 1669.

Acht schepen op de rivier de Waal met gezicht op Opijnen en Thiel. Betreft het vervoer van de schutterij van Leiden, die door tegenwind niet verder kunnen en bij Thiel aan land moeten gaan op weg naar de Mookerhei, 1622

hier vrouwen

Coupure in zomerdijk

3 Heesseltsche uiterwaarden

Dit gebied is een overloopgebied van rivier de Waal. Bij hoog water kan het dus voorkomen dat je er maar deels of zelfs helemaal niet in kunt. Maar anders is het een heerlijk gebied om te struinen en te genieten van planten, dieren en mooie vergezichten. In het natuurgebied liggen een oude kleiput, strangen, moeras, ooibos, ruigte en graslanden. De dynamiek van de rivier zorgt ook voor allerlei veranderingen, zoals oeverafslag, onderlopen bij hoog water en zandafzettingen. De runderen en paarden zorgen er door begrazing voor dat het gebied open blijft.

4 Kleiput en steenfabriek

In 1877 werden er twee steenovens gebouwd bij Opijnen door Benjamin den Ouden. De familie Den Ouden was tot 1948 de eigenaar van de fabriek. De directie ging van vader op zoon en dit gold tevens voor het burgemeesterschap van Est en Opijnen. Zij woonden in Huize Uyterwaerde dat schuin tegenover de fabriek aan de dijk lag. De klei voor de stenen werd uit de put naast de fabriek gehaald. Toen deze leeg was werd de klei van de overkant van de Waal per schip aangevoerd. Daarvoor was een kade aangelegd. In 1967 werd uiteindelijk de fabriek stilgelegd en in 1973 gesloopt. De kleiput is tegenwoordig in gebruik bij de hengelsportvereniging De Put. Ook wordt in strenge winters geschaatst op de put.

5 Kil of strang in Rijswaard

In het verlengde van de Voorstraat ligt buitendijks een onverhard pad door de Rijswaard. Aan de oostkant van dit pad is een kil of strang te zien. Dit is een oude meander van voor 1500. Deze snelstromende 'Oude Wael' heeft ook een stuk van de Voorstraat in Neerijnen 'afgesneden', waardoor de 'Poort' van Neerijnen ontstaat. Aan de westkant van dit pad is ook een kil of strang te zien. De rivierloop is tot halverwege de 17de eeuw actief. De naam Rijswaard is ontleend aan de aanwezigheid van rijshout die hier van oudsher in de vorm van wilgengrienden voorkwam.

6 Waardmanshuis

Het pad leidt verder naar een woerd (terp) waarop het Waardmanshuis heeft gestaan. De waardman was in dienst van baron Van Pallandt en zorgde onder meer voor het onderhoud van de rasters rond de weilanden, het schoonmaken van de sloten en hield toezicht op het vee in de Rijswaard. Bij hoog water kon men vanuit het huis alleen met een roeiboot naar de dijk. Verspreid over de Rijswaard stonden voor het vee dertien waterputten met een handpomp, die door de waardman bediend werden.

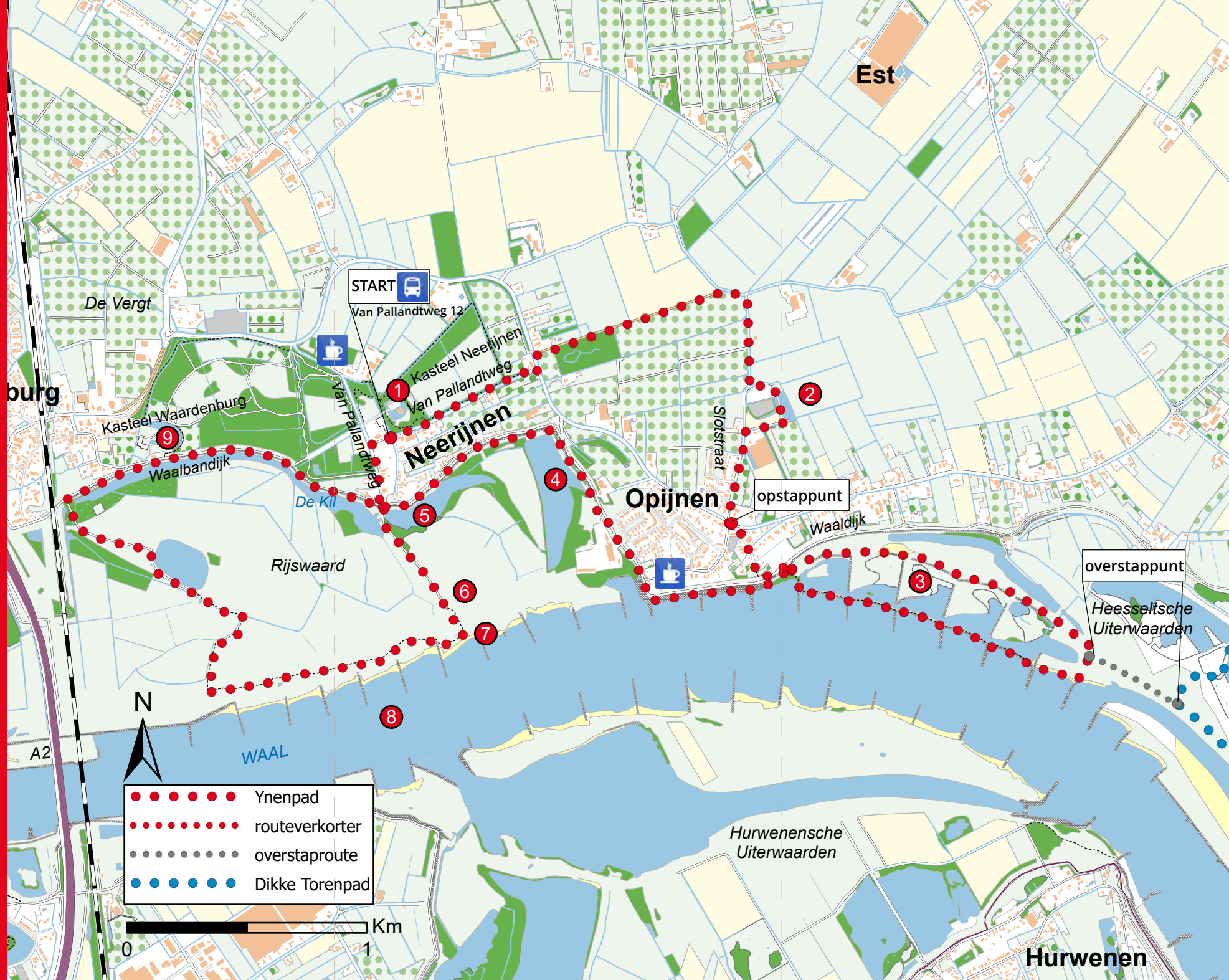
7 Coupure in zomerdijk

Het pad eindigt bij de zomerdijk, waar direct rechts een coupure in de dijk zit, welke is afgedicht met schotten. Door de schotten te verwijderen, wilde men de weilanden – die bij hoogwater in de

Waardmanshuis met waardman en echtgenote

Y-NENPAD 14 KM

- Ynenpad
- - - - - routeverkorter
- overstaproute
- Dikke Torenpad

0 1 Km

Startpunt → Van Pallandweg 12 in Neerijnen.
Opstappunt → Hoek Repensestraat en Slotstraat in Opijnen.
Openbaar vervoer → Neerijnen, bushalte School.
Horeca → Brasserie Het Stroomhuis, Van Pallandweg 1 in Neerijnen.
 Cafetaria Big Bread Waalzicht, Waaldijk 16 in Opijnen.

Parkeren is beperkt mogelijk langs de Van Pallandweg. Verder is bij Huis Neerijnen en Brasserie Het Stroomhuis parkeergelegenheid.

Kijk op klompenpaden.nl bij dit pad voor actuele informatie en routewijzigingen. Website en Klompenpaden app hebben altijd de meest actuele informatie.

Te gast op het erf en boerenland

Klompenpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein. Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompenpaden.

Honden verboden

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Er geldt een hondenverbod. Honden kunnen onrust veroorzaken bij vee, wild of weidevogels. Daarnaast kunnen ze ziekten verspreiden. Daarom zijn honden verboden op Klompenpaden. Wij danken u voor uw begrip.

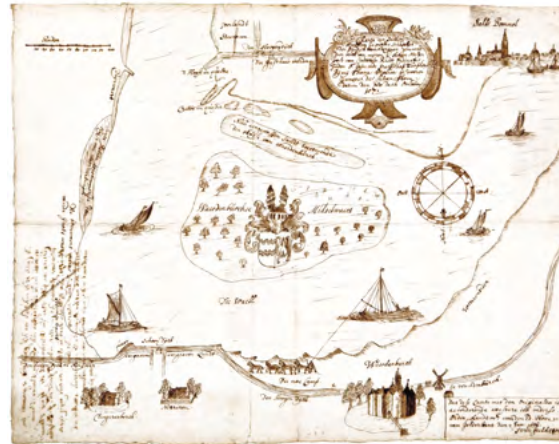
HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE BROCHURE

Download deze brochure en druk deze af in kleur (dubbelzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de brochure + de wandelkaart geprint. De brochure kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze brochure bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

KLOMPENPADEN

Historische kaart Leenkamer van Gelre en Zutphen

Ynen

In 996 en 1259 werd het huidige Neerijnen en Opijnen vermeld als IJnen of Yne. In 1265 sprak men van Nederijnen cum Opijnen en in 1280 als Ynen et Opijnen. Eind 14e eeuw werd Neerijnen weer aangeduid als Nederijnen en vanaf 1481 als Neerijnen. Neerijnen en Opijnen zijn dorpen met Karolingische oorsprong. Dat is met name in Neerijnen nog te zien aan de langgerekte vorm en de begrenzing van de dorpen met twee parallelle wegen: de voor- en achterweg of -straat. Achter de boerderijen aan deze wegen lagen de akker- en weidegronden.

hier vouwen

Ontdek het afwisselende landschap rond Neerijnen en Opijnen over oude dijken, langs eeuwenoude kastelen en door de uitgestrekte uiterwaarden. Klompen aan, rugzak op en gaan!

Vogels

Door de verschillende waterpartijen is de variatie aan vogels enorm. In het water leven allerlei waterinsecten, amfibieën en vissen. In de modderige oevers kunnen steltlopers voedsel vinden. Grauwe gans, Canadese gans en Nijlgans broeden in de uiterwaarden. Ook ooievaars, aalscholvers, de grote en kleine zil-verreiger, blauwe reiger en de zeldzame roerdomp voelen zich er thuis. Onder de zangvogels broeden hier onder andere de roodborsttapuit en de veldleeuwerik. Regelmatig komen de visarend en zeearend langs. In de zomer nestelen oeverzwaluwen in de oevers van de nevengeul. 's Winters zijn veel kolganzen en brandganzen te gast.

Oeverzwaluw

